

Nr 230.

Av herrar **Hagberg** i Luleå och **Persson** i Stockholm, om *ökad dagavlöning åt vissa värnpliktiga*.

Vid 1941 års riksdag fattades beslut om ändrade grunder för de värnpliktigas avlöning. Syftet var att förbättra rekryternas avlöningsförhållanden genom att femtioöringen ersattes med en grundlön av 1 krona per dag.

Den förlängning av utbildningstiden, som beslöts av samma riksdag, kom emellertid att verka så, att de nya lönebestämmelserna samtidigt medförde en viss försämring. Enligt de bestämmelser, som gällde exempelvis för 1939 års rekryter, erhöles dessa efter 222 dagars tjänstgöring 1: 50 i avlöning, medan enligt 1941 års bestämmelser 1: 50 utgår först efter 360 dagars tjänstgöring. Följden har blivit att rekryterna visserligen under de första 100 tjänstgöringsdagarna uppbära 1 krona i dagavlöning mot den tidigare femtioöringen, men att de å andra sidan under 138 dagar — från 222:dra till 360:de tjänstgöringsdagen — få nöja sig med femtio öre mindre än tidigare.

De nya lönebestämmelsernas innebörd har förorsakat starkt missnöje bland de inkallade. Det kan i detta sammanhang erinras om att de 20.000 inkallade i början av 1942, genom Beredskapsfolkets riksförbund eller direkt till regering och riksdag, petitionerade om sådan ändring av lönebestämmelserna, att höjd dagavlöning liksom tidigare borde utgå efter 180 dagars tjänstgöring, samt att denna högre dagavlöning borde fastställas till 2 kronor.

Då vi även i år motionsvis återkomma till denna fråga, vilja vi först fästa uppmärksamheten på att den förbättring av de värnpliktigas löneförhållanden, som fjolårsbeslutet om hemortslönerna innebar, inte i något avseende berörde rekryternas löneförhållanden. Därtill kommer levnadskostnadernas utveckling sedan den tidpunkt 1941, då de värnpliktigas löner senast reglerades. Socialstyrelsens levnadskostnadsindex (basår 1914) stod i början av 1941 i 204 enheter. Det har sedan dess stigit med 35 enheter, så att indexläget vid senaste årsskiftet var 239. Stegningen är för övrigt exakt lika stor som under tiden före krigsutbrottet 1939 till början av 1941, då förslaget om femtioöringens avskaffande framlades av regeringen.

Då levnadskostnadsstegringen medfört en lika påtaglig som oskäligen minskning av de värnpliktigas redan förut ytterst blygsamma köpkraft, har det synt oss väl motiverat att riksdagen tar upp frågan om de värnpliktigas löner till omprövning i syfte att tillerkänna dem rimliga avlöningsförmåner.

Med hänvisning härtill föreslå undertecknade,

att riksdagen beslutar om sådan ändring i de för värnpliktiga gällande bestämmelserna i fråga om dagavlöningen, att rekryterna efter 180 dagars tjänstgöring erhålla ökad dagavlöning i likhet med vad fallet var enligt tidigare bestämmelser, samt att denna högre dagavlöning, vilken även bör bli lägsta grundbelopp i fråga om terminslönen åt beredskapsinkallade, fastställas till 2 kronor per dag.

Stockholm i januari 1943.

H. Hagberg.

Set Persson.